

ادامه از صفحه ۶

تاریخ شفاهی از نوعی دیگر

اما در برخی کشورهای جهان سوم و دنیای کمونیسم، این دستگاه‌ها، ابزار و عامل اِذا و پریشانی مردم این کشورها شده بود. ازجمله در ایران، این دستگاه مخوف و جهنمی چنان وحشت و نگرانی در خانواده‌ها ایجاد کرده بود که امنیت را از زندگی مردم سلب کرده بود و خود، بزرگ‌ترین عامل ضدامنیت و آرامش‌خاطر مردم بود. ساواک، طبق قانون فقط وظیفه و حق کسب اطلاعات را داشت، ولی به‌تدریج کسب اطلاعات تبدیل شد به تهدید و شکنجه و بازداشت غیرقانونی و دخالت در امور دستگاه‌های دیگر دولتی، تاجایی‌که دستگاه‌های دولتی در برابر قدرت ساواک، ضعیف و ناتوان شده بودند».کورنگی به نکته بسیار مهمی اشاره می‌کند که می‌تواند برای همه دستگاه‌های امنیتی، درس عبرت باشد. به‌ویژه که او در جای‌جای کتاب، به نقش منفی ساواک به‌عنوان یکی از علل بروز انقلاب اشاره می‌کند.

می‌دانیم که با تغییر ریاست ساواک از سرلشکر پاکروان به سپهبد نصیری، رویه ساواک از تلاش برای تبدیل مخالفان رژیم شاه به منتقد و منتقدان حکومت و حتی وابستگان به شاه و دربارش، به یمن خرید دستگاه‌های پیشرفته از اسرائیل، به رویه‌ای عادی تبدیل شد و از سه پوشه اخبار سری که ساواک برای شاه تهیه می‌کرد، یکی که به مجموعه شنوده‌ها اختصاص داشت، بیشتر مورد خوشایند او قرار می‌گرفت؛ چراکه نقاط ضعف احتمالی رقبا و منتقدانش را به دست او می‌داد تا در زمان مناسب، علیه آنان به کار گرفته شود. این در حالی بود که گزارش‌هایی که پیش از آن تهیه می‌شد، بیش از هرچیز بر ارائه تصویری واقعی از وضعیت کشور و جامعه، همراه با تحلیل‌های علمی و جامعه‌شناختی، متمرکز بود. این تغییر مأموریت برای دستگاه اطلاعاتی کشور، موجب شد تا شاه صدهایی را که باید بشنود، یا اصلا نشنود، یا آن‌قدر دیر بشنود که سودی برای حفظ دستگاه سلطنت دربر نداشته باشد. کتاب پر است از چنین تفسیرها و تحلیل‌های عمیق و عبرت‌آموز که ذکر همه آنها در این دستور ممکن نیست. کورنگی به‌درستی و غمگنانه از چالش‌ها، به‌ویژه در پی سر برکشیدن مراکز قدرت خودسر و شکل‌گیری نوعی ملوک‌طوایفی سخن می‌گوید. بااین‌همه شاید اگر او نیز به مطالعه تطبیقی تاریخ انقلاب‌های دیگر با انقلاب اسلامی می‌پرداخت، درمی‌یافت که انقلاب ایران، به‌ویژه در سال‌های نخست پس از پیروزی، در مجموع کم‌اقت‌تر و کم‌اسیبت‌ر از دیگر انقلاب‌ها، حتی انقلاب آمریکا بوده است.

هرچند باید اذعان کرد که پیامد بروز انحرافات در انقلاب‌هایی‌که آرمان‌هایی‌والا‌تر دارند، آسیب‌هایی‌ماتر و عمیق‌تر است.کورت‌کنی در یک مورد دیگر هم ممکن است به خطا قضاوت کرده باشد و آن‌هم در رابطه با داستان ملی‌کردن صنایع در آغازین ماه‌های پس از پیروزی انقلاب است که مرحوم مهندس سبحانی و وزیر وقت صنایع به دلیل اجرای آن در کتاب مقصر شناخته شده‌اند. بررسی دقیق‌تر صورت‌جلسه‌های شورای انقلاب و متن مصوبات آن شاید بتواند در این راستا به دستیابی به تصویری واقعی‌تر از زمینه تصویب این‌قانون کمک کند. به علاوه، چندی پیش توقیف صحبت با وزیر صنایع وقت، آقای مهندس احمدزاده را داشتیم. از ایشان دراین‌باره سؤال کردم.

پاسخ مسبوطی دادند که خلاصه آن این است که صاحبان بسیاری از کارخانه‌هایی‌که ملی شدند، در ماه‌های منتهی به پیروزی انقلاب آنها را رها کرده و از ایران خارج شده بودند. حاصل آنکه پس از استقرار دولت موقت، وزارت صنایع با تعداد زیادی کارخانه مواجه بود که تولید و کار در آن متوقف و حقوق و دستمزد کارگران آن ماه‌ها بود که پرداخت نشده بود. وزارت صنایع ه‌رروز محل تجمع کارگران معترضی بود که می‌خواستند وضعیتشان روشن شود. ماجرای ملی‌کردن صنایع بزرگ به پیشنهاد دولت موقت و تصویب شورای انقلاب، این‌گونه شکل گرفت. صدالبته باید احتمال داد که در مواردی در تعیین مصداق اشتباه رخ داده باشد و با خواندن این کتاب، بیش‌ازپیش به این باور می‌رسیم که مسئولان مربوطه در هر رده‌ای که بوده‌اند یا هستند، باید شجاعانه از خطاهای گذشته خود عذرخواهی کنند. اعتقاد عمیق دارم که چنین عذرخواهی‌هایی نه‌تنها نشانه ضعف نیست بلکه نشانه اقتدار نظام و صداقت مسئولان خواهد بود. در گام بعد، می‌توان به جبران آن دسته از خطاهای خواسته یا ناخواسته‌ای شد که جبران‌پذیر هستند. سخن را بیش از این به درازا نمی‌کشانم و کلام را با یک توصیه دوستانه ختم می‌کنم و آن این که درست است که وجود اغراض تاییی در کتاب‌های و چارپ‌وطن، ستنی است فراگیر؛ اما بجاست که تجدید انتشار این اثر گرانقدر همراه با متنی پیراسته شده‌تر باشد، به‌ویژه در صفحات پایانی که وجود چنین اغلاطی، گاه موجب بروز ابهاماتی نیز شده است.

politics@sharghdaily.ir

سیاست

سردار سلیمانی:

انتخابات اخیر لبنان یک رفراندوم بود

ما مزدوران ایران نامیدند. او با اشاره به دخالت عربستان سعودی در انتخابات لبنان گفت: این‌ انتخابات زیر بار این آوار و ۲۰۰ میلیون دلار

ایستا: فرمانده سپاه قدس در سخنانی درباره انتخابات اخیر لبنان، گفت: انتخابات اخیر لبنان یک رفراندوم بود. خدمت امام‌جمعه توضیح می‌دادم که چرا این انتخابات یک رفراندوم بود. کسانی که ناشیانه و نادانسته تحلیل‌های غلط می‌کنند، باید بدانند که این انتخابات در شرایطی صورت گرفت که همه حزب‌الله را در دخالت در امور سوریه، لبنان، عراق، یمن و منطقه متهم می‌کنند. سردار قاسم سلیمانی ادامه داد: شورای همکاری، سعودی و کشورهای نادان که نادان‌ها و نابخرده‌ها بر آنها حاکم هستند، نظیف‌ترین و باافتخارترین جریان اسلامی را جزء لایحه تروریسم قرار دادند و اسم‌هایی که نشاط در قلب مسلمان‌ها ایجاد می‌کند، مثل نام سیدحسین نصرالله، کسی را که در دفاع از عالم عربی مهم‌ترین دشمن عالم عربی را شکست داد در گروه تروریست‌تر قرار دادند. سلیمانی افزود: خوب تبلیغ کردند؛ هر کس با آنها بود یعنی با جریان حزب‌الله بود، اعم از سنی و غیرسنی

سخنگوی وزارت خارجه در واکنش به مسکوت ماندن بررسی لایحه CFT در مجلس

تأخیر، خلاف خواست دولت بود

عکس: احمد و هادی در جلسه کارشناسی

مسائل خود را دارد و نیازی به این شعبده‌بازی‌ها ندارد.

ولایتی ارتباط خوبی با وزارت خارجه دارد

به گزارش ایسنا، سخنگوی وزارت خارجه همچنین در ادامه این نشست در مورد اظهارات اخیر آقای ولایتی گفت: آقای ولایتی از شخصیت‌های برجسته سیاسی کشور هستند که از جایگاه بالایی برخوردارند. ایشان ۱۶ سال وزیر امور خارجه بودند و از تجارب ارزشمندی در حوزه سیاست خارجی برخوردارند... ایشان به‌عنوان مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل در بزنگاه‌هایی مأموریت‌هایی را دنبال می‌کردند و موضوعات سیاست خارجی را پیگیری می‌کنند و ارتباط خوبی با وزارت خارجه دارند.

نشست وزیران خارجه ایران و ۳کشور اروپایی را منتفی نمی‌داند

سخنگوی وزارت خارجه در مورد نشست وزرای خارجه در مورد برجام ادامه داد: تماس‌های

این لایحه فراهم نکرد و در همین چارچوب تصمیم رئیس مجلس و دیگر نمایندگان بر این قرار گرفت که دو ماه این لایحه را مسکوت بگذارند.

نیازی به شعبده‌بازی نتانیا‌هو نداریم

سخنگوی وزارت خارجه در مورد ویدئوی اخیری که از سوی نتانیا‌هو، نخست‌وزیر اسرائیل و ادعای

تلاش این رژیم برای کمک به ملت ایران در راستای مبارزه با کم‌ابی گفت: این بار اول نیست که آقای نتانیا‌هو چنین کارهایی را انجام می‌دهد. او از این کارها زیاد انجام می‌دهد و بار اول نیست که از این حرف‌های بی‌ربط می‌زند.

وی با اشاره به جنایت‌های رژیم صهیونیستی در کشتار مردم فلسطین، گفت: آقای نتانیا‌هو و رژیم صهیونیستی باید دست از کشتار مردم فلسطین و جنایت‌هایی که هر روز انجام می‌دهند، بکشند و نیازی نیست که نگران موضوع خشک‌سالی در ایران باشند. قطعاً مردم ایران با توانمندی‌ها و وجود قشر فرهیخته‌ای که در کشور دارد، توانایی حل‌وفصل

پولی که سعودی صرف کرد، برگزار شد. کرمان خودمان ۱۰، ۱۵ برابر بزرگ‌تر از لبنان است و سعودی‌ها این مقدار پول را برای این منطقه کوچک صرف کردند، آن هم در یک محدوده زمانی کوتاه؛ کار س‌اده‌ای نیست. فرمانده سپاه قدس در ادامه گفت: نتیجه چه شد؟ نفر اول شهر بیروت برای اولین بار در تاریخ لبنان یک شخصیت منتسب به حزب‌الله و البته شیعه شد، همان کسانی که به عنوان مزدوران ایران می‌نامیدند، بعضاً هر نفر به اندازه دو نفر از آنها رأی آوردند. سلیمانی با بیان اینکه حزب‌الله از یک حزب به دولت مقاومت تبدیل شده است، تاکید کرد: حزب‌الله برای اولین بار ۲۴ کرسی از ۱۲۸ کرسی پارلمان لبنان را مال خودش کرد. از یک حزب مقاومت تبدیل شد به دولت مقاومت لبنان. مگر این اتفاق در اوج تنگناهای حزب‌الله اتفاق نیفتاد؟ مگر در اوج حرکت‌های حیثانه آل‌سعود و پول‌پاشی‌های آنها اتفاق نیفتاد؟ اتفاق افتاد و این پیروزی خیلی بزرگی است.

فشرده‌ای در سطوح مختلف با مقامات کشورهای مختلف با توجه به فرصتی که وجود دارد خواهیم داشت و آنچه را که اشاره شد نیز منتفی نمی‌دانیم و این دیدار می‌تواند در هفته‌های آینده در این سطح یا سطوح دیگر انجام شود. هدف از این دیدارها رسیدن به جمع‌بندی نهایی است تا اینکه بتوانیم در مورد برجام تصمیم‌گیری کنیم.

اروپا می‌خواهد در برجام بماند و اصرار دارد ایران هم در برجام باقی بماند

وی در مورد روند مذاکرات بین ایران و اتحادیه اروپا در ارتباط با برجام گفت: ما این احساس را داریم که اروپا شدیداً از وضعیتی که بعد از خروج آمریکا از برجام ایجاد شده ناراحت است و علاقه‌مند به این وضعیت نبوده و نیست. آنها از خود اراده راسخی نشان می‌دهند که قصد دارند در برجام بمانند و این توافق حفظ شود و اصرار دارند که ایران هم در برجام باقی بماند... آنها باید در جریان این مذاکرات رضایت‌مندی ایران را فراهم کنند و تضمین‌های لازم را برای جبران آثار منفی خروج آمریکا از برجام به ایران بدهند. برای انجام این تعهدات باید یک سری مکانیسم‌هایی بین ایران و اتحادیه اروپا در مورد مسائل مالی، بانکی، انرژی، تجارت و... ایجاد شود.

۱+۴ باید در کوتاه‌ترین مدت ممکن تضمین‌ها و تعهدات لازم را به ایران بدهد

وی در پاسخ به این سؤال که آیا چارچوب زمانی مشخصی برای اتمام مذاکرات ایران و اتحادیه اروپا در ارتباط با بحث برجام مشخص شده است یا نه؟ گفت: مذاکرات و گفت‌وگوها ادامه دارد و این مذاکرات احتمالاً در هفته‌های آتی در سطوح مختلف ادامه پیدا می‌کند. اتحادیه اروپا یک مجموعه بزرگ با یک بوروکراسی خاص است و ما به آنها گفته‌ایم که اگر در مورد موضوع برجام مصر هستند، آنها در کنار چین و روسیه باید در کوتاه‌ترین مدت طرح‌های تضمین‌ها و تعهدات لازم را به ایران بدهند. ما امیدواریم که اتحادیه اروپا از این فرصت استفاده کند و آنها باید به این موضوع توجه داشته باشند که ما زمان زیادی نداریم و با توجه به برخی از توطئه‌ها و خلف‌وعده‌ها، مردم ایران تحمل انتظار بیش از حد را ندارند. ما امیدواریم که آنها در اسرع وقت تعهدات لازم را به ایران بدهند.

از سوی اتحادیه اروپا صورت گرفت

به‌روزرسانی مجدد قوانین تجارت با ایران

بانک سرمایه‌گذاری اروپا را هم به‌روزی می‌کند که سازوکاری است که مجوز فعالیت سرمایه‌گذاری در ایران را می‌دهد.

این کمیسیون درعین‌حال اعلام کرد که مفهوم این الزام الزام بانک سرمایه‌گذاری اروپا در حمایت مالی از طرح‌های اروپایی در ایران نیست و تصمیم‌گیری درباره این سرمایه‌گذاری‌ها برعهده هیئت‌مدیره بانک سرمایه‌گذاری اروپاست.

اروپا و شورای اروپا بعد از تصویب به‌روزرسانی این قوانین در ششم ژوئن، دو ماه فرصت دارند تا قبل از اجرائی شدن این قوانین مخالفت خود را اعلام کنند. درصورتی‌که مخالفتی نباشد، به‌روزرسانی‌ها منشر می‌شوند و تا ابتدای ماه آگوست (اواسط مرداد) به اجرا درمی‌آیند که این تاریخ مصادف است با اجرای اولین بسته وضع دوباره تحریم‌های آمریکا علیه ایران. کمیسیون اروپا اعلام کرده که تا وقتی ایران به تعهدات خود پایبند باشد، کمیسیون اروپا هم به اجرای کامل و مؤثر برجام ادامه خواهد داد.

نباشد، به‌روزرسانی‌ها منشر می‌شوند و تا ابتدای ماه آگوست (اواسط مرداد) به اجرا درمی‌آیند که این تاریخ مصادف است با اجرای اولین بسته وضع دوباره تحریم‌های آمریکا علیه ایران. کمیسیون اروپا اعلام کرده که تا وقتی ایران به تعهدات خود پایبند باشد، کمیسیون اروپا هم به اجرای کامل و مؤثر برجام ادامه خواهد داد. براساس گزارش روزنامه نیویورک‌تایمز، رهبران اتحادیه اروپا در چهارم ژوئن (چهاردهم خرداد) با ارسال نامه‌ای به «استیو منوچین»، وزیر خزانه‌داری (دارایی) و «مایک پمپئو»، وزیر امور خارجه آمریکا، بیان کردند که «منافع امنیتی» اقتضا می‌کند که شرکت‌های اروپایی از وضع دوباره تحریم‌های آمریکا معاف شوند.

ادامه از صفحه ۲

هایدپارک‌های ایرانی

نکته مهمی که در مصوبه دولت درمورد ساماندهی برگزاری تجمعات و محل آن باید مورد توجه گیرد، این است که آیا اساساً تعیین مکانی برای برگزاری تجمع قانونی است و با اصل ۲۷ قانون اساسی منافاتی ندارد؟ یا اینکه مکان تجمع را وزارت کشور انتخاب خواهد کرد یا برگزارکنندگان تجمع؟ برای رسیدن به این جواب می‌توان قوانین را مرور کرد. به گزارش «خبرآنلاین»، در فصل سوم قانون احزاب مصوب سال ۶۱، که در ابتدا با نظر مخالف شورای نگهبان روبه‌رو شد و با اصرار مجلس و به لطف سپری‌شدن فرصت ۱۰روزه شورای برای تأیید آن، به متن قانونی کشور اضافه شد، موادی به موضوع راهپیمایی‌ها و تشکیل اجتماعات در میادین و پارک‌های عمومی اختصاص یافته و تکلیف احزاب را برای انجام راهپیمایی‌ها مشخص کرده بود. در ماده ۲۸ این قانون عنوان شده بود: «برای تشکیل اجتماعات و سخنرانی‌ها در میادین و پارک‌های عمومی باید طبق ماده ۶ قانون احزاب، مجوز کتبی از وزارت کشور دریافت شود». همین ماده نشان می‌داد که محل تجمع را درخواست‌کنندگان اعلام می‌کردند و وزارت کشور هم مجوز آن را صادر می‌کرد. اما در ماده ۱۴ جدیدترین قانون احزاب که در سال ۹۵ به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید، با تغییراتی اندک و این بار با تأکید بر رعایت اصل ۲۷ قانون اساسی، شیوه برگزاری تجمعات این‌گونه عنوان شده است: «برگزاری راهپیمایی‌ها و تشکیل اجتماعات حسب مورد با اطلاع و صدور مجوز وزارت کشور و استانداری با رعایت بند ۶ ماده ۱۱ همین قانون (بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص درخواست برگزاری تجمعات و راهپیمایی‌ها) و اصل ۲۷ قانون اساسی صورت می‌گیرد. در تبصره این‌ماه نیز آمده که دبیران کل احزاب موظفند حداقل هفتاد و دو ساعت قبل از برگزاری اجتماعات و راهپیمایی‌ها مراتب را به اطلاع مسئولان ذیربط برسانند. درخواست‌های «احزاب» برای تجمع، به فرمانداری‌ها و استانداری‌ها ارسال می‌شود و پس از بررسی در استانداری‌ها و فرمانداری‌ها و با توجه به ملاحظات و شرایط درخواست‌کنندگان، مجوز برگزاری صادر می‌شود یا مخالفت با درخواست‌ها نیز به درخواست‌کنندگان اعلام می‌شود.

در تبصره ماده ۳۰ قانون احزاب هم برای تقاضای برگزاری تجمعات، آمده که این تقاضا باید یک هفته پیش از برگزاری تظاهرات یا تجمع کتبا و حضوری توسط نماینده رسمی به وزارت کشور تسلیم شود که طبق ماده ۳۲ همین آیین‌نامه (۱۲) باید هنگام تسلیم تقاضا موارد زیر با ارائه مدارک دقیق ذکر شود:

(الف) موضوع راهپیمایی یا اجتماع و هدف از برگزاری آن، (ب) تاریخ برگزاری و ساعات آغاز و پایان آن، (پ) مسیر راهپیمایی و ابتدا و انتهای آن، (ت) محل سخنرانی و قرائت قطع‌نامه، (ث) مشخصات کامل مسئولان اجرائی و انتظامی مراسم با معرفی‌نامه کتبی از گروه، (ج) سخنرانی و موضوع سخنرانی، (چ) شعارهای راهپیمایی، (ح) یک نسخه از قطع‌نامه تهیه‌شده.

همین‌طور که در این تبصره دیده می‌شود، محل سخنرانی باید توسط احزاب اعلام شود و هیچ اشاره‌ای به چند مکان خاص و محلی که از قبل تعیین شده نشده است که همین نشان می‌دهد، مصوبه هیئت دولت می‌تواند با اصل ۲۷ قانون اساسی مغایر باشد. نکته دیگر اینکه، اگر مانند تجمعات اعتراضی دی‌ماه سال گذشته، برگزاری تجمعات توسط احزاب یا گروه‌ها صورت نگرفت، مردم چگونه می‌توانند از این مکانها و مجوزها برای بیان اعتراضات خود استفاده کنند و آیا شامل قانون احزاب خواهند شد؟

امنیت شرکت‌کنندگان

مسود دیگری که در زمینه تعیین محل برای تجمعات وجود دارد، بحث امنیت شرکت‌کنندگان است. قاسم مبرزایی‌نیکو، عضو کمیسیون شوراهای مجلس، به ایلنا، گفت: «معتقدم هر حرکتی در جهت بازشدن فضاهایی که مردم بتوانند با حساب و کتاب حرف‌ها و صحبت‌های خود را بیان کنند و کسانی هم به آنها گوش کنند، کار بسیار خوبی است. هر عملی که به تقویت پایه‌های دموکراسی در کشور کمک کند، به نظر می‌تواند نقش اساسی داشته و مفید باشد.»

او در پاسخ به این سؤال که بحث حفاظت افسرادی که تجمع کرده‌اند و حضور نیروهای امنیتی و انتظامی در این محل‌ها چگونه خواهد بود، عنوان کرد: «دولت در حال تدوین لایحه برای برگزاری تجمعات اعتراضی و منفی است. کمیته سیاسی هیئت دولت هم روی این موضوع در حال کارکردن است. باید تمامی ابعاد این لایحه مشخص شود مثلاً به افرادی که در تجمعات شرکت می‌کنند، تعرض نشود، اگر فردی در این تجمعات شرکت کرد بعدها مکافات نکشد، حفاظت و رف‌وآمد افراد چگونه است؟ کسانی که ممکن است به تجمع‌کنندگان اعتراض داشته باشند، باید چگونه رفتار کنند.»

باید منتظر ماند و دید که تجربه برگزاری تجمعات اعتراضی در مکان‌های از پیش تعیین‌شده چگونه سپری خواهد شد. آیا کار را برای احزاب و گروه‌ها و وزارت کشور و نیروی انتظامی راحت‌تر خواهد کرد یا کلاف اعتراضات را پیچیده‌تر.